

תכנית רודרמן ללימודי יהדות ארצות הברית
תש"פ 2019-2020

סמסטר א' : יום שלישי 29.10.19 – יום שלישי 4.2.2020

יום העיון השנתי: 11.2.2020

	123.4005	קורס מתוקשב, בי"ס להיסטוריה	ד"ר יהודית ברונשטיין	
726	115.4923	נשים אמריקניות והפרוייקט הציוני	ד"ר אסתר כרמל-חכים	12:00-08:30
726	115.4915	סוגיות בהיסטוריה היהודית בארה"ב	פרופ' מת'יו סילבר	14:00-12:15
726	115.4924	יהודי אמריקה בימינו: מגמות ואתגרים	ד"ר אילן אזרחי	16:00-14:15
726	115.4919	מהגרים יהודים-אמריקנים בראשית המאה ה-20	פרופ' גור אלרואי	18:00-16:15

סמסטר ב' : יום שלישי 3.3.2020 – יום שלישי 9.6.2020 ;

יום השלמה: יום ראשון 5.4.2020

	108.3808	ארה"ב המודרנית: כלכלה, חברה, תרבות ומשטר	ד"ר אלי קוק	12:00-08:30
	115.4916	סוגיות בהיסטוריה היהודית בארה"ב ב'	פרופ' מת'יו סילבר	14:00-12:15
	115.4925	יהודי אמריקה בימינו: מגמות ואתגרים ב'	ד"ר אילן אזרחי	16:00-14:15
	115.4920	מהגרים יהודים-אמריקנים בראשית המאה ה-20 ב'	פרופ' גור אלרואי	18:00-16:15

קמפוס ארצות הברית : 14-24.6.2020

115.4908	קמפוס ארהב א'
115.4909	קמפוס ארהב ב'

סמסטר קיץ : יום שלישי 7.7.2020 – יום שלישי 15.9.2020

	115.4921	זרמים ביהדות ארצות הברית	ד"ר דויד ברק-גורודצקי	12:00-08:30
	115.4926	סוגיות בפוליטיקה בין ישראל לארה"ב	ד"ר אסף שמיס	16:00-12:15

ד"ר אסתר כרמל-חכים: נשים אמריקניות והפרוייקט הציוני (סמסטר א')

הקורס ידון בהיבט הנשי והמעורבות העמוקה של נשים וארגוני הנשים היהודיות מאמריקה בפרוייקט הציוני: הדסה, ליגת החלוצות, הקונגרס של נשים יהודיות ונשות מזרחי. נסקור בין היתר את התרומה האישית של מנהיגות וחלוצות בתחומי פעילות ויוזמות מגוונות, אמה לזרוס, הנרייטה סאלד, ליליאן פרימן, סופי יודין, גולדה מאיר, רוזה וולט שטראוס, בתיה גוטספלד, דורותי בר אדון, רות גרובר, דבורה קאלן ואחרות. הקורס יתמקד בנשים אמריקאיות שבחרו להגר לארץ ישראל מתוך בחירה חופשית, לא כתוצאה מעוני או אנטישמיות- ונשארו בארץ למרות הקשיים שחוו, כשהן עומדות בפיתוי לחזור לחברת השפע אותה עזבו.

פרופ' מת'יו סילבר: סוגיות בהיסטוריה היהודית בארה"ב (סמסטר א'+ב')

הקורס סוקר את תולדותיהם של יהודי ארה"ב מסוף המאה ה-19 ועד סוף המאה ה-20 – הוא מתמקד במפגשים בין יהודים ובני מיעוט אחרים. מטרתו היא להבהיר את הייחוד והשותף בחיי יהודי ארה"ב, גם מבחינת תהליכים שפקדו את כל קהילות ישראל בעת החדשה בארצות שונות, גם מבחינת ההיסטוריה והמצב האקטואלי של בני מיעוט אחרים בארה"ב. עד כמה ניתן לקבוע כי בקליטתם של יהודים בדמוקרטיה המשגשגת בארה"ב צמחו דפוסים מיוחדים בהקשרי דת, תרבות ופוליטיקה שאין להם אה ורע בקרב קהילות יהודיות אחרות בארצות שונות? האם, למשל, במיסודם של שלושה זרמי יהדות בארה"ב מתייחדת הקהילה היהודית האמריקנית, בהשוואה לקהילות יהודיות אחרות בעולם ומצבה של היהדות בהן? או, מבחינה פוליטית: האם באמת ניתן לקבוע כי היהודים בארה"ב הם באופן כללי יותר "ליברלים" מיהודים בקהילות אחרות? ובנוגע להשוואה בין יהודים בארה"ב ובני מיעוט אחרים: האם היהודים יותר ליברלים (או שונים מבחינה אחרת) במסגרת הפוליטית ממהגרים וצאצאיהם מלאומים ומדתות אחרים? האם פיצול היהדות בארה"ב לשלושה זרמים שונה כל כך ממה שאירע לפרוטסטנטיות באמריקה? באופן כללי, מה נכון, ומה לא נכון, בהשוואות בין קידומם של יהודים בארה"ב ולבין קידומם או מצבם של בני מיעוט אחרים, כמו האפריקנים אמריקנים? נושאים חשובים ליהודי ארה"ב בימינו יילמדו גם, אבל בעיקר מתוך התייחסויות לקשרים עם תהליכים בעבר.

ד"ר אילן אזרחי: יהודי אמריקה בימינו: מגמות ואתגרים (סמסטר א'+ב')

מלחמת ששת הימים ותוצאותיה מהווים ציון דרך משמעותי בהתפתחות הקהילה היהודית באמריקה. הקהילה היהודית האמריקנית עברה טלטלה רגשית עמוקה בעקבות המלחמה והמשיכה לחזק את מוסדותיה הקהילתיים והרוחניים. בתוך כך, הקשר לישראל שאחרי 1967 הפך לתוכן מרכזי בחיים הציבוריים והקהילתיים. ביטויי הקשר הזה היו בין היתר: גידול בפילנתרופיה הקהילתית, גל עלייה גדול (יחסית) מארצות הברית שהתרחש בשנים שלאחר המלחמה והתפתחות של תנועת תירות ועלייה לרגל לישראל. במקביל, יהודי אמריקה המשיכו לשגשג ולהיטמע בחברה האמריקנית על כל מגזריה. באותם השנים הגיעה הפילנתרופיה היהודית לשיאים חדשים, וההשפעה הפוליטית גברה. האקדמיה האמריקנית, כמו גם מגזרים אחרים, פתחו את שעריהם לרווחה לסטודנטים ולחוקרים, ולימודי היהדות פרחו. עם זאת, במהלך התקופה הזו החלו גם להיווצר תהליכי שחיקה בשורה של תחומים בחיי היהודים באמריקה, תהליכים שהעלו שאלות לגבי החוסן הקהילתי ואתגרי ההמשכיות היהודית. אחד מביטויי השחיקה הוא היחלשות הקשר עם מדינת ישראל והביקורת ההולכת וגוברת על מדיניותה. הקורס יעסוק במגמות העיקריות שאפיינו את תהליך ההתפתחות של יהודי אמריקה אחרי 1967 ועד לימינו, מגמות המצויות בין פריחה לשחיקה. דגש מיוחד יינתן לתהליכים מוסדיים, תמורות בדפוסים זהות

והשתייכות, מגמות בפילנתרופיה, תמורות בתחום החינוך היהודי, התפתחות של זהויות מורכבות והיברידיזם, ולמורכבות סביב מקומה של ישראל בתודעה ובמרחב הציבורי של יהודי אמריקה.

פרופ' גור אלרואי: מהגרים יהודים-אמריקנים בראשית המאה ה-20 (סמסטר א'+ב')
בשנים 1881-1924 היגרו למעלה משניים וחצי מיליון יהודים ממזרח אירופה אל ארצות היעד שמעבר לים. הרוב המכריע של היהודים היגרו לארה"ב והיתר לארגנטינה, קנדה, דרום אפריקה, אוסטרליה וארץ ישראל. ההגירה היהודית ההמונית שינתה ללא היכר את העם היהודי דמוגרפית, כלכלית, חברתית ותרבותית. קורס זה מתמקד במהגר היהודי בארצות הברית ובאופן קליטתו בחברה הסובבת.

ד"ר אלי קוק: ארה"ב המודרנית: כלכלה, חברה, תרבות ומשטר (סמסטר ב')
בקורס זה נסקור את ההיסטוריה של ארה"ב המודרנית מהיבט כלכלי, חברתי, פוליטי ותרבותי. נלמד איך מדינה אשר החלה את דרכה כקולוניה חקלאית שולית הפכה במרוצת הזמן למעצמת-על והגמון עולמי. אנו נקרא על ההיסטוריה של רכבות, מהגרים, איגודי עובדים, עבדות, פמיניזם, ערים, פרברים, תאגידים, קניונים, אימפריאליזם, רייגניזם, היפים, וולמרט, ועוד. נדון בשאלות אודות מגדר, גזע, לאום, פוליטיקה, אידיאולוגיה, תרבות, הגות, והיסטוריה סביביתית.

ד"ר דויד ברק-גורודצקי: הזרמים הדתיים ביהדות ארצות הברית (סמסטר קיץ)
הזהות היהודית עברה תמורות משמעותיות כפועל יוצא של התפתחות המודרנה ורעיונות הנאורות. האפשרויות שהיו גלומות במודרנה, להשתלבות בחברה הליברלית ולקיום יהודי מובחן מזהות דתית, עוררו שתי תגובות מרכזיות: ניסיונות לרפורמה בדת מחד, ומאידיך – מאמצים לשימורה כתרס בפני המודרנה. זאת לצד התפתחותן של חילוניות יהודית ותגובות ביניים נוספות על הרצף הזה. מגמות אלה זכו למיסוד בדמותם של זרמים יהודיים שהתפתחו באירופה ובארצות הברית, ובהמשך גם במדינת ישראל, תוך שיג ושיח עם אידיאולוגיות נוספות – כמו הסוציאליזם, הציונות, הליברליזם והפמיניזם – ותוך תגובה לנסיבות החברתיות ולאירועי השעה. בקורס נבחן את התפתחותם הרעיונית וההיסטורית של הזרמים היהודיים הללו, כפי שבאה לידי ביטוי במחצית השנייה של המאה ה-19 ובמהלך המאה ה-20.

ד"ר אסף שמיס: סוגיות בפוליטיקה בין ישראל לארצות הברית (סמסטר קיץ)
במסגרת הקורס נלמד על סוגיות מרכזיות העומדות בלב היחסים הפוליטיים בין ישראל לארה"ב בעבר ובהווה. בין השאר נבחן את העמדות השונות ביחס לכוחו של הלובי הישראלי בווינגטון; נסקור את התמורות ביחס לישראל בקרב ליברלים ושמרנים בארה"ב; נלמד על הגישות השונות לישראל בקרב אינטלקטואלים יהודים אמריקאים בולטים ביניהם ג'ודית' באטלר, ליאו שטראוס ומייקל וולצר. כמו כן, נדון בהרחבה בדמויות ששיחקו תפקידי מפתח בעיצוב הפוליטיקה שבין ישראל לארה"ב כגון לואיס ברנדייס, חנה ארדנט ואחרים. במהלך הקורס גם נעמוד על השפעתם של פיתוחים טכנולוגיים על היחסים בין שתי המדינות ונבחן מקרוב את שורשיה ומימדיה של תנועת החרם וניסיונות הדה-לגיטימציה של ישראל. הקורס יספק לסטודנטים את הידע ההיסטורי והכלים האנליטיים שיאפשרו להם לפתח הבנה רחבה ומעמיקה של סוגיות הליבה המעצבות את היחסים המורכבים שבין ישראל לארה"ב.